

Bratislav Ljubišić

NEBOJŠA RADOJEV

Galerija ULUS, 25. V – 7. VI 2005.

Storija umetnosti je neprekidna inspiracija mnogim umetnicima. Tako, Vato je inspiracija Anđelki Bojović, Magrit Milanu Blanuši na primer. No, vrsta komentara i nije uvek početak i kraj jednog likovnog vjeruju. Inspiracija se uvek negde krije nastavljajući da oživljava nešto odavno stvoreno. Dobijajući drugi život delo nastavlja da zrači. U toj igri ima lepote i namere autora da se uspostavi dijalog sa postojećim i da se sagradi nova umetnost. A ta nova umetnost je ustvari povratak na staro s tim što je izbegnuta vremenska distanca. Uostalom, vreme i nije neki sudija kada je umetnost u pitanju. Ono samo daje jednu drugačiju dimenziju, podseća da je u protoku samo jedan vid postojanja. Sve ostalo je isto i ponovljivo. Upravo to je za svoju temu izabrao Nebojša Radojev: on bira pojedine slike slavnih prethodnika i dodajući im ponešto uspeva da sagradi novu situaciju. Njegove grafike – prvo drvorezi a sada litografije – su intiman razgovor sa poznatim. Čitava jedna decenija je protekla u nastojnju ovog umetnika da se poigra sa sobom i sa umetnicima kao što su Goja, Kirchner, Magrit, Šagal, Sezan, Pusen, Pikaso, Kle, Bonar, Brojgel – nabrajam samo neke jer ih ima pedesetak i više. Sve je to usklađeno i dovedeno u stanje prijatnog mira. Parafraza ne smeta jer je građeno

i dovedeno u stanje prijatnog mira. Parafraza ne smeta jer se gradi druga ikoničnost. Poznato delo preobražava se u svoju varijantu i kao da je stavljena primedba autoru što je propustio pokazanu mogućnost. Liči kao sviranje klavira u četiri ruke. No, postignuta orkestracija ipak deluje samostalno i samosvojno. I jeste i nije parafraza. I jeste i nije novorođeno saopštenje o večitoj moći umetnosti da zadovoljava najrazličitije zahteve duha. Ovo jeste intelektualna igra, ali ima u njoj dovoljno oslobođenosti da se dopadne kao nešto iz oblasti moguće. Ustvari, ovo je parafraza Kantovog pristupa teoriji igre i ljudskog otkrivanja neočekivanog i paradoksalnog. Radojev je vešt crtač i njegova oslobođena mašta nije razarujuća. Ima u čitavom postupku divljenja prema izabranom uzoru, u dopuni se krije pošalica i blaga ironija. Vreme nastanka originala i vreme nastanka komentara dodiruju se i nastaje neko treće vreme. To je ta zagonetka koju nam je ponudio umetnik. Slikar i njegov model i mrtva priroda sa portretima poznatih umetnika su pažljivo izabrani kako bi se proizvoljnost svela na minimum. O uspešnosti ne treba trošiti mnogo reči.

Nebojša Radojev rođen je u Novim Kozarcima 1946. godine. Studirao je slikarstvo i grafiku na Akademiji za likovnu umetnost u Beogradu, gde je sada profesor na otketu za grafiku. Od 1968. priredio je dvadeset samostalnih izložbi. Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja od kojih su svakako najvažnije Nagrada Oktobarskog salona i velikog pečata Grafičkog kolektiva.